

Οι έφηβοι στην Ελλάδα και στις 42 χώρες του προγράμματος HBSC/WHO: ομοιότητες και διαφορές

Πανελλήνια έρευνα για τις συμπεριφορές που συνδέονται με την υγεία των εφήβων μαθητών - 2014

Εισαγωγή

Η «Έρευνα για τις συμπεριφορές που συνδέονται με την υγεία των εφήβων μαθητών» HBSC/WHO (Health Behaviour in School-aged Children) είναι μία διακρατική έρευνα που καταγράφει και συγκρίνει διαχρονικά πολλές παραμέτρους της εφηβικής υγείας και της κοινωνικής συμπεριφοράς συμπεριλαμβανομένων της αυτοαξιολόγησης της ψυχικής υγείας, της παχυσαρκίας και της εικόνας για το σώμα, των διατροφικών συνηθειών, της συμμετοχής σε φυσική δραστηριότητα, της υποστήριξης από την οικογένεια και τους φίλους, της χρήσης καπνού, αλκοόλ και κάνναβης και του σχολικού εκφοβισμού.

Στην πιο πρόσφατη έρευνα του 2013/14 συμμετείχαν 42 χώρες ή περιοχές της Ευρώπης και της Β. Αμερικής. Τα ευρήματα της έρευνας HBSC/WHO, τόσο συγχρονικά όσο και διαχρονικά, αποτελούν πολύτιμο εργαλείο σχεδιασμού στον τομέα της πρόληψης και παρέμβασης σε επαγγελματίες υγείας, εκπαιδευτικούς, γονείς, πολιτικούς, ενώ παράλληλα συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση του τρόπου ζωής των εφήβων μέσα στο πλαίσιο του συνεχώς μεταβαλλόμενου κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο ζουν.

Στο τεύχος αυτό παρουσιάζονται στο σύνολο, ανά φύλο και ανά ηλικία (11-13-15 ετών) τα διακρατικά στοιχεία της έρευνας –ως μέσος όρος (Μ.Ο.) των ποσοστών του συνόλου των χωρών που συμμετείχαν σε αυτή (συμπεριλαμβανομένης της χώρας μας)– σε αντιπαραβολή με τα αντίστοιχα στοιχεία του ελληνικού σκέλους της. Επιπλέον παρουσιάζεται και η διαφοροποίηση της Ελλάδας στις συγκρίσεις των διαφόρων παραμέτρων μεταξύ φύλων και ηλικιών καθώς και στη συσχέτιση με το οικονομικό επίπεδο¹ της οικογένειας των εφήβων. Το κοινωνικοδημογραφικό προφίλ των εφήβων που συμμετείχαν στην έρευνα, τόσο στην Ελλάδα όσο και συνολικά στις χώρες του προγράμματος HBSC, περιγράφεται στο τέλος τους Τεύχους.

Κύρια ευρήματα

Οικογένεια

Σε υψηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (80,2%) συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC (71,2%) αναφέρουν ότι νιώθουν υποστήριξη από την οικογένεια· μάλιστα, μεταξύ των 11χρονων η Ελλάδα βρίσκεται στη 2^η υψηλότερη θέση.

Οι έφηβοι στην Ελλάδα (85,0%) και στο πρόγραμμα HBSC (84,4%) συνολικά αναφέρουν σε παρόμοια ποσοστά ότι θεωρούν εύκολη την επικοινωνία με τη μητέρα τους. Σε αντίθεση με τις περισσότερες χώρες του προγράμματος, στην Ελλάδα η εύκολη επικοινωνία με τη μητέρα δεν σχετίζεται με το οικονομικό επίπεδο της οικογένειας. Σε ελαφρώς χαμηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στη Ελλάδα (67,6%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC (70,2%) θεωρούν εύκολη την επικοινωνία με τον πατέρα, με τη διαφορά να γίνεται εντονότερη στα κορίτσια.

Φίλοι

Στο 3^ο υψηλότερο ποσοστό (73,8%) μεταξύ των χωρών του προγράμματος HBSC (61,8%) νιώθουν υποστήριξη από τους φίλους τους. Όσον αφορά τις καθημερινές συναντήσεις και την επικοινωνία μέσω κοινωνικών δικτύων με τους φίλους τους, η Ελλάδα δεν διαφοροποιείται από το μέσο όρο.

Σχολείο

Σε ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά μεταξύ των χωρών του προγράμματος HBSC, οι έφηβοι στην Ελλάδα νιώθουν ικανοποίηση από το σχολείο τους (17,5% και 30,7% για την Ελλάδα και το πρόγραμμα HBSC, αντίστοιχα). Η διαφορά αυτή αυξάνεται στους 15χρονους εφήβους.

Οι έφηβοι στην Ελλάδα θεωρούν τη σχολική τους επίδοση καλή, σε υψηλότερο ποσοστό (76,5%) σε σύγκριση με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (66,9%), ενώ δεν διαφοροποιούνται αναφορικά με την πίεση που νιώθουν από τη δουλειά που έχουν να κάνουν για το σχολείο.

Υγεία

Σε ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά μεταξύ των χωρών του προγράμματος HBSC, οι έφηβοι στην Ελλάδα θεωρούν την υγεία τους κακή (6,8% και 13,5% για την Ελλάδα και το πρόγραμμα HBSC, αντίστοιχα). Αναφορικά με την ικανοποίηση που νιώθουν από τη ζωή τους, οι έφηβοι στην Ελλάδα (87,7%) δεν διαφέρουν από τους συνομήλικούς τους στο πρόγραμμα HBSC (85,8%). Ωστόσο, σε υψηλότερο ποσοστό τα κορίτσια (44,7%), ιδιαίτερα στις ηλικίες των 13 και 15 ετών, στην Ελλάδα συγκριτικά με τα κορίτσια στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (41,2%) αναφέρουν ψυχοσωματικά συμπτώματα τουλάχιστον δύο φορές την εβδομάδα.

Σωματικό βάρος – εικόνα σώματος

Στο 4^ο υψηλότερο ποσοστό (27,2%) μεταξύ των χωρών του προγράμματος HBSC (19,5%), οι έφηβοι στην Ελλάδα κατηγοριοποιούνται ως υπέρβαροι/παχύσαρκοι στη βάση του Δείκτη Μάζας Σώματος. Σε αντίθεση με την πλειονότητα των χωρών του προγράμματος, στην Ελλάδα δεν παρατηρείται συσχέτιση της παχυσαρκίας με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας. Ωστόσο, σε χαμηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (24,6%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC (29,1%) θεωρούν το σώμα τους παχύ.

Διατροφικές συνήθειες

Σε χαμηλότερο ποσοστό (51,8%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC (62,2%) αναφέρουν λήψη πρωινού και τις πέντε ημέρες του σχολείου. Επιπλέον, χαμηλότερο είναι το ποσοστό στη χώρα μας στην καθημερινή κατανάλωση φρούτων. Η χώρα μας εμφανίζει, πάντως, το 3^ο χαμηλότερο ποσοστό στην καθημερινή κατανάλωση αναψυκτικών.

Άλλες συμπεριφορές που συνδέονται με την υγεία

Στο 5^ο χαμηλότερο ποσοστό (50,4%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC (65,4%) αναφέρουν ότι βουρτσίζουν τα δόντια τους περισσότερο από μία φορά την ημέρα.

Στο 4^ο χαμηλότερο ποσοστό (13,4%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC (20,1%) αναφέρουν καθημερινή φυσική δραστηριότητα. Επιπλέον, σε ελαφρώς υψηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα αναφέρουν καθημερινή παρακολούθηση τηλεόρασης για τουλάχιστον 2 ώρες (60,9% και 58,5% για την Ελλάδα και το HBSC, αντίστοιχα).

Χρήση ουσιών

Στο 5^ο υψηλότερο ποσοστό (11,0%) οι έφηβοι στην Ελλάδα σε σύγκριση με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (6,9%) αναφέρουν εβδομαδιαία κατανάλωση αλκοόλ. Η Ελλάδα δεν διαφέρει από το σύνολο των χωρών του προγράμματος στη μέθη και στο κάπνισμα.

Σε χαμηλότερο ποσοστό οι 15χρονοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους 15χρονους στο πρόγραμμα HBSC αναφέρουν χρήση κάνναβης.

Σεξουαλική συμπεριφορά

Σε υψηλότερο ποσοστό οι 15χρονοι στην Ελλάδα (35,0%) συγκριτικά με τους 15χρονους στο πρόγραμμα HBSC (20,3%) αναφέρουν τουλάχιστον μια ολοκληρωμένη σεξουαλική επαφή. Η Ελλάδα έχει το 2^ο υψηλότερο ποσοστό στη χρήση προφυλακτικού.

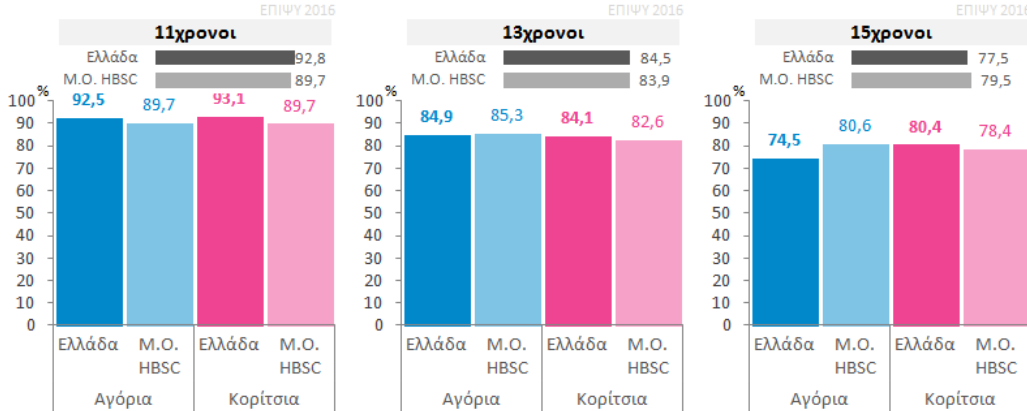
Σχολικός εκφοβισμός

Σε χαμηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (6,5%) σε σύγκριση με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (11,0%) αναφέρουν ότι έχουν υποστεί σχολικό εκφοβισμό. Ειδικά, όσον αφορά τον εκφοβισμό με ηλεκτρονικά μέσα, η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση.

Το κοινωνικό περιβάλλον των εφήβων

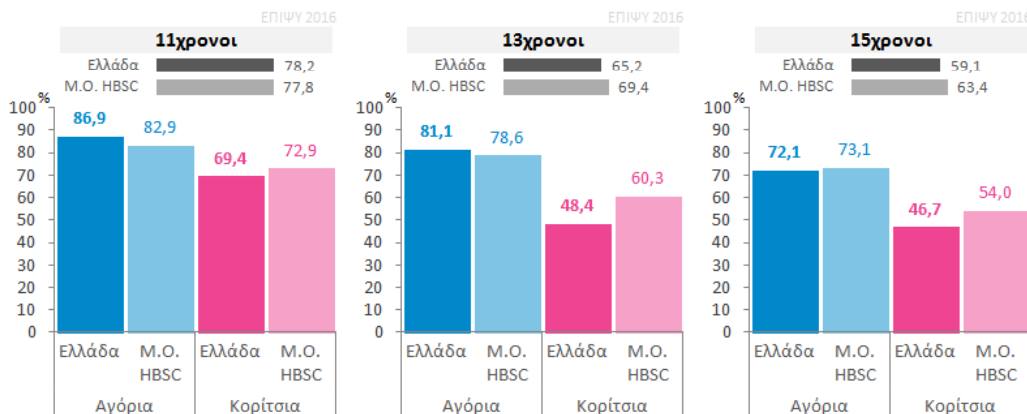
Επικοινωνία με τη μητέρα: εύκολη ή πολύ εύκολη («εύκολη»)

Σε παρόμοια ποσοστά οι έφηβοι στην Ελλάδα (85,0%) και στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (84,4%) θεωρούν «εύκολη» την επικοινωνία με τη μητέρα τους. Τόσο στην Ελλάδα όσο και στις υπόλοιπες χώρες/περιοχές το ποσοστό αυτό μειώνεται από τους 11χρονους στους 15χρονους. Ωστόσο η Ελλάδα είναι στις χώρες με τη μεγαλύτερη μείωση μεταξύ των 13χρονων και 15χρονων αγοριών, όπου η χώρα μας εμφανίζει χαμηλότερο ποσοστό (74,5%) συγκριτικά με το μέσο όρο όλων των χωρών (80,6%). Σε αντίθεση με τις περισσότερες από τις υπόλοιπες χώρες, στην Ελλάδα δεν παρατηρείται σημαντική συσχέτιση με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας.

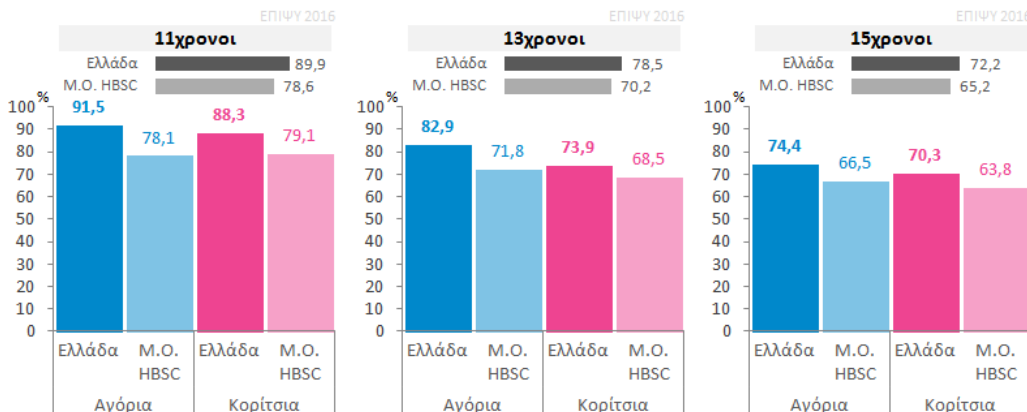
Επικοινωνία με τον πατέρα: εύκολη ή πολύ εύκολη («εύκολη»)

Σε ελαφρώς χαμηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (67,6%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (70,2%) θεωρούν «εύκολη» την επικοινωνία με τον πατέρα τους για θέματα που πραγματικά τους απασχολούν, με τη διαφορά αυτή να είναι εντονότερη στα κορίτσια (Ελλάδα 54,9%, HBSC 62,3%). Παρατηρείται σημαντική συσχέτιση της συμπεριφοράς με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας (και στα δύο φύλα) με το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν «εύκολη» επικοινωνία να αυξάνεται από το χαμηλότερο στο υψηλότερο οικονομικό επίπεδο.

Υποστήριξη από την οικογένεια: υψηλή υποστήριξη (σکور ≥ 5.5)

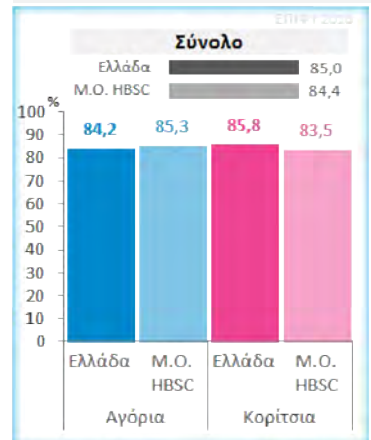
Σε αρκετά υψηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (80,2%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (71,2%) αναφέρουν ότι νιώθουν υποστήριξη από την οικογένειά τους. Η διαφορά αυτή είναι εντονότερη στους 11χρονους, όπου η Ελλάδα είναι η χώρα με το 2^ο υψηλότερο ποσοστό. Οι διαφορές μεταξύ των δυο φύλων (υψηλότερο ποσοστό στα αγόρια) είναι σε αντίθετη φορά συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες. Σημαντική συσχέτιση παρατηρείται με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, μόνο στα κορίτσια, με το ποσοστό να αυξάνεται από τη χειρότερη στην καλύτερη οικονομική κατάσταση.

Οικογένεια

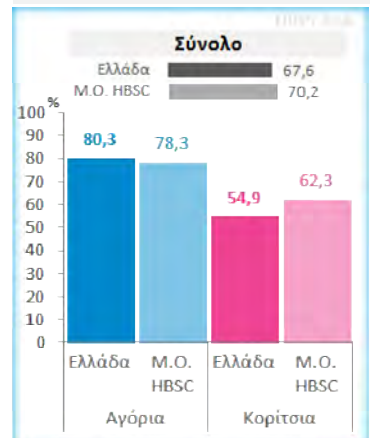
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο εύκολο ή δύσκολο τους είναι να μιλήσουν με τη μητέρα τους για θέματα που πραγματικά τους απασχολούν.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Πολύ εύκολο» έως «Πολύ δύσκολο».

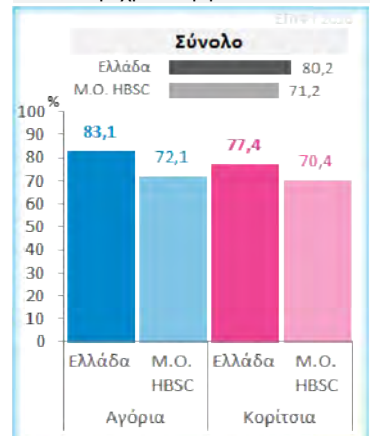
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο εύκολο ή δύσκολο τους είναι να μιλήσουν με τον πατέρα τους για θέματα που πραγματικά τους απασχολούν.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Πολύ εύκολο» έως «Πολύ δύσκολο».

Οι μαθητές ρωτήθηκαν για την υποστήριξη που αισθάνονται από την οικογένειά τους μέσω της κλίμακας MSPSS, που αποτελείται από 4 ερωτήσεις.

Επέλεξαν μία απάντηση -σε κάθε ερώτηση- από «Διαφωνώ πολύ» μέχρι «Συμφωνώ πολύ».

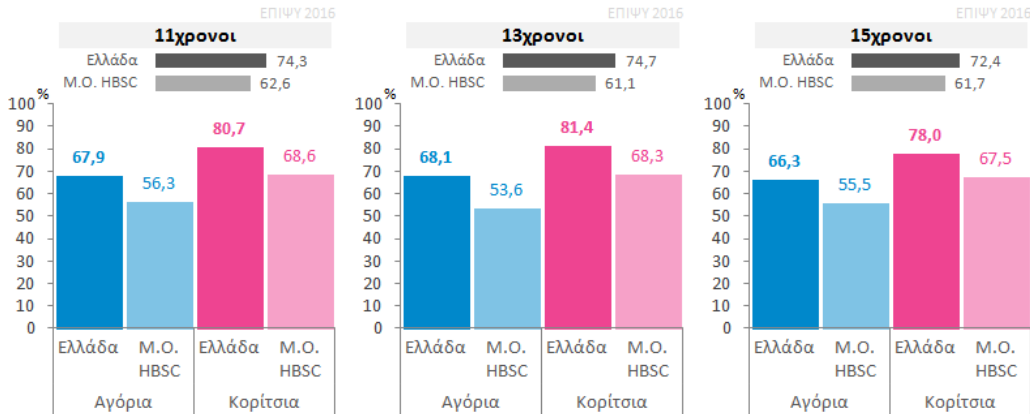

Το κοινωνικό περιβάλλον των εφήβων

Υποστήριξη από τους φίλους: υψηλή υποστήριξη (σκορ ≥ 5.5)

Σε υψηλότερο ποσοστό –το 3^ο υψηλότερο– οι έφηβοι στην Ελλάδα (73,8%) συγκριτικά με τους εφήβους στις χώρες του προγράμματος HBSC (61,8%) αναφέρουν ότι νιώθουν υποστήριξη από τους φίλους τους. Η διαφορά αυτή είναι ορατή τόσο στα αγόρια όσο και στα κορίτσια και στις τρεις ηλικιακές ομάδες.

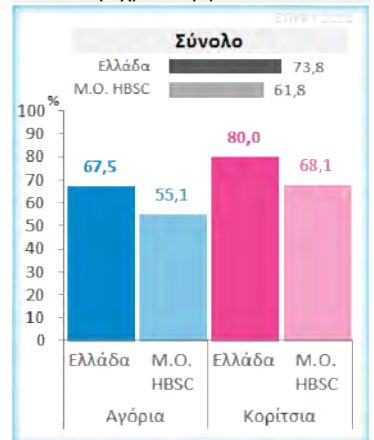
Παρατηρείται σημαντική συσχέτιση της μεταβλητής με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, με το ποσοστό των κοριτσιών (όχι των αγοριών) που νιώθουν υποστήριξη να αυξάνεται από τη χειρότερη στην καλύτερη οικονομική κατάσταση.

Φίλοι

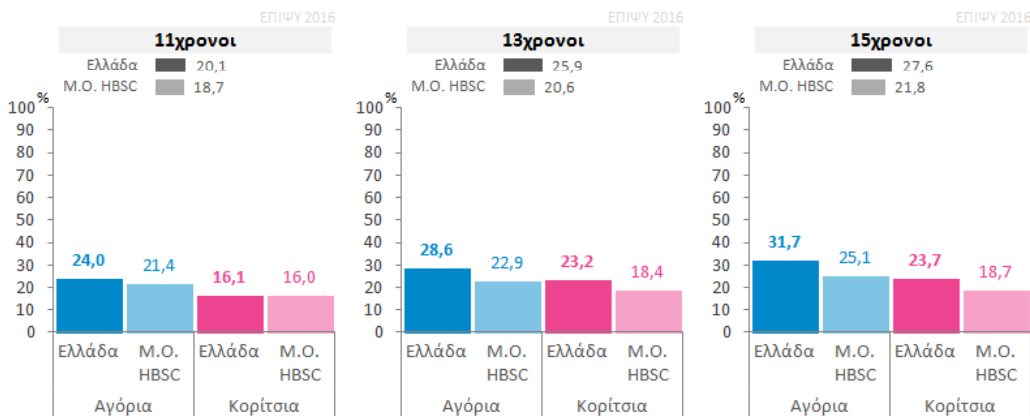
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για την υποστήριξη που αισθάνονται από τους φίλους τους μέσω της κλίμακας MSPSS, που αποτελείται από 4 ερωτήσεις.

Επέλεξαν μία απάντηση –σε κάθε ερώτηση– από «Διαφωνώ πολύ» μέχρι «Συμφωνώ πολύ».

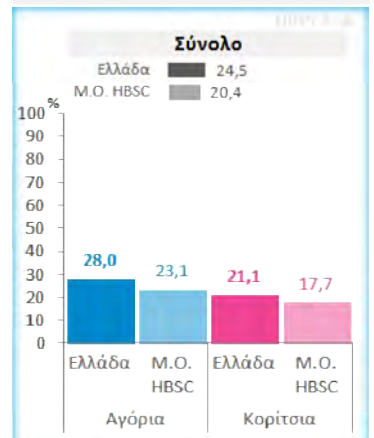
Συναντήσεις με φίλους: καθημερινά

Σε ελαφρώς υψηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (24,5%) συγκριτικά με τους εφήβους στις χώρες του προγράμματος HBSC (20,4%) αναφέρουν ότι συναντούν τους φίλους τους καθημερινά, εκτός ωρών σχολείου, πριν τις 8 το βράδυ. Η διαφορά αυτή αυξάνεται με την ηλικία των εφήβων. Σχετικά με τη συσχέτιση με το οικονομικό επίπεδο, η Ελλάδα συγκαταλέγεται στο 1/3 των χωρών με χαμηλή, μη σημαντική συσχέτιση.

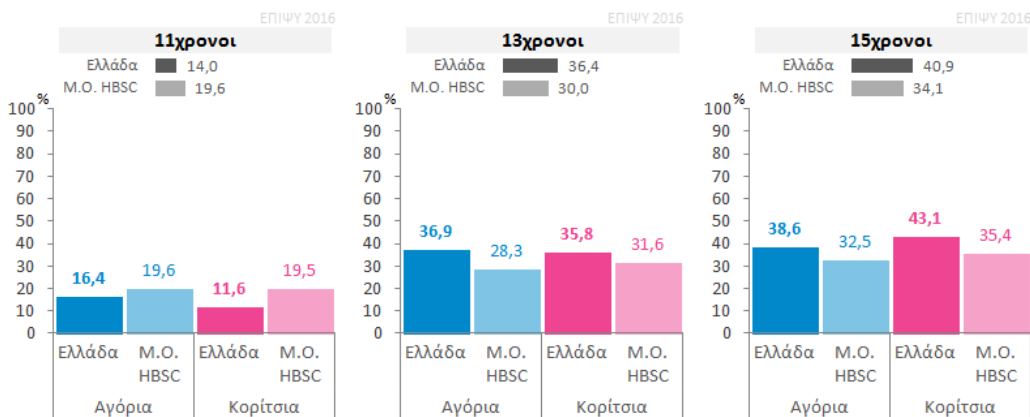
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο συχνά συναντούν τους φίλους τους, εκτός σχολικών ωρών, πριν τις 8 το βράδυ.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Σπάνια ή ποτέ» έως «Καθημερινά».

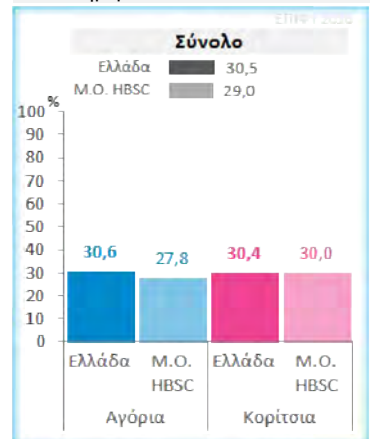
Επικοινωνία με φίλους (μέσω κοινωνικών δικτύων): καθημερινά

Σε παρόμοιο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (30,5%) συγκριτικά με τους εφήβους στις χώρες του προγράμματος HBSC (29,0%) αναφέρουν ότι επικοινωνούν με τους φίλους τους καθημερινά μέσω κοινωνικών δικτύων. Η σχέση αυτή αντιστρέφεται στους 11χρονους. Η Ελλάδα είναι μεταξύ των τριών χωρών με τη μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ 11χρονων και 15χρονων. Εμφανίζεται σημαντική συσχέτιση της συμπεριφοράς αυτής με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, με το ποσοστό των κοριτσιών (όχι των αγοριών) να αυξάνεται από το υψηλότερο στο υψηλότερο οικονομικό επίπεδο.

Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο συχνά επικοινωνούν με τους φίλους τους μέσω ηλεκτρονικών μέσων, ανά είδος μέσου.

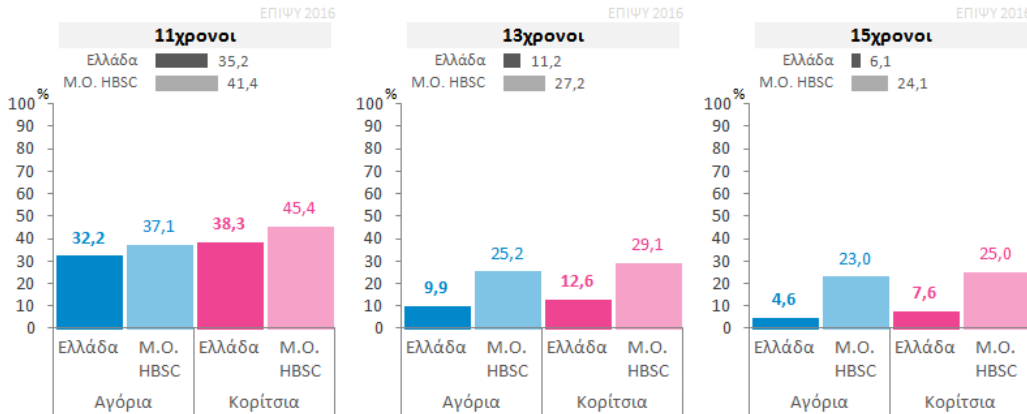
Επέλεξαν μία απάντηση από «Σπάνια ή ποτέ» έως «Καθημερινά».

Το κοινωνικό περιβάλλον των εφήβων

Κανανοποίηση από το σχολείο: *μου αρέσει πολύ ή μου αρέσει αρκετά («μου αρέσει»)*

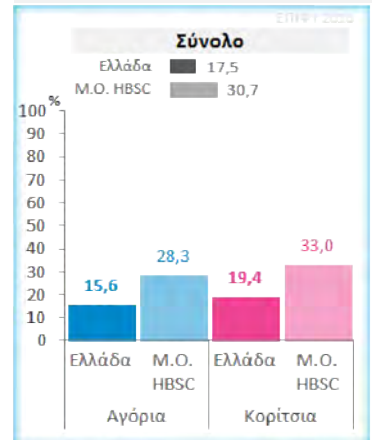
Σε πολύ χαμηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (17,5%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (30,7%) αναφέρουν ότι τους αρέσει το σχολείο. Η διαφορά αυτή είναι ορατή και στα δύο φύλα και στις τρεις ηλικίες, ωστόσο αυξάνεται με την ηλικία των εφήβων: έτσι το ποσοστό 15χρονων εφήβων στην Ελλάδα είναι 4 φορές μικρότερο (6,1%) συγκριτικά με εκείνο των 15χρονων στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (24,1%). Η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των χωρών στις οποίες οι έφηβοι αναφέρουν το χαμηλότερο ποσοστό ικανοποίησης από το σχολείο, ειδικά μεταξύ των 15χρονων όπου βρίσκεται στην προτελευταία θέση.

Σχολείο

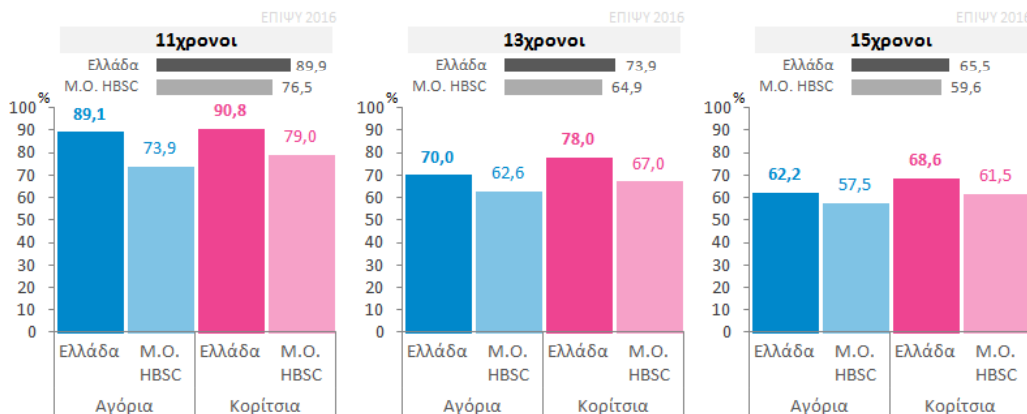
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πώς νιώθουν για το σχολείο.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Μου αρέσει πάρα πολύ» έως «Δε μου αρέσει καθόλου».

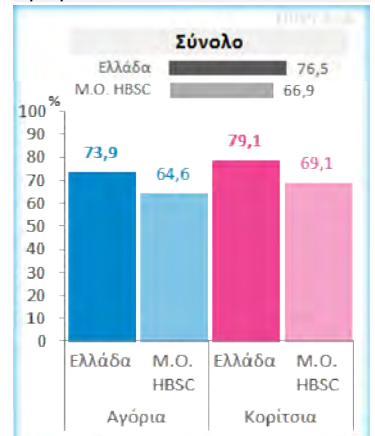
Σχολική επίδοση: *καλή ή πολύ καλή («καλή»)*

Σε πολύ υψηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (76,5%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (66,9%) θεωρούν τη σχολική τους επίδοση «καλή». Η διαφορά αυτή είναι ορατή και στα δύο φύλα και στις τρεις ηλικίες, ωστόσο μειώνεται με την αύξηση της ηλικίας. Η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των 5 χωρών με τα υψηλότερα ποσοστά –ειδικά στους 11χρονους έχει το 2^ο υψηλότερο. Παρατηρείται σημαντική συσχέτιση της σχολικής επίδοσης με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας (και στα δύο φύλα) με το ποσοστό να αυξάνεται από τη χειρότερη στην καλύτερη οικονομική κατάσταση.

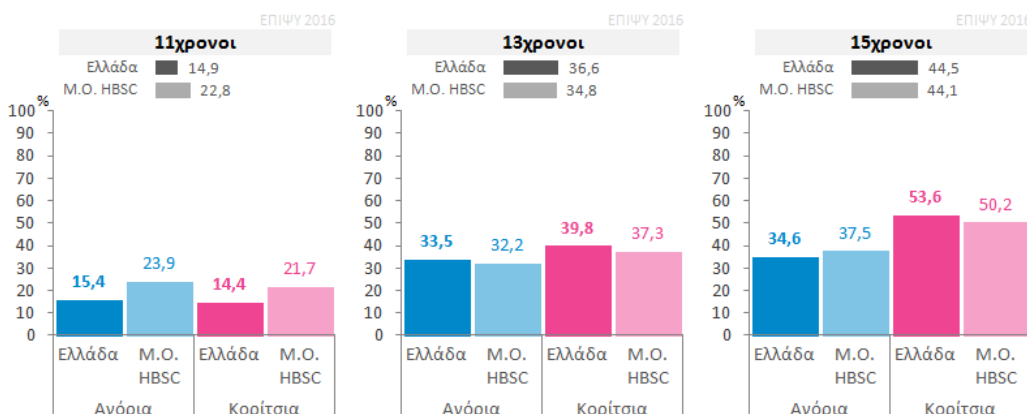
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το ποια, κατά τη γνώμη τους, είναι η αντίληψη των καθηγητών τους για τη σχολική τους επίδοση συγκριτικά με των συμμαθητών τους.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Πολύ καλή» έως «Κάτω του μετρίου».

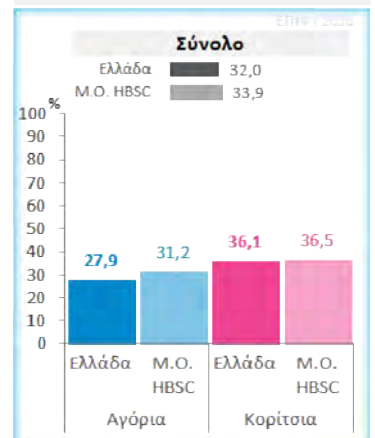
Πίεση από τις σχολικές εργασίες: *αρκετά ή πολύ*

Σε παρόμοια ποσοστά οι έφηβοι στην Ελλάδα (32,0%) και στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (33,9%) απαντούν ότι αισθάνονται πιεσμένοι/-ες από τη δουλειά που έχουν να κάνουν για το σχολείο. Εξαιρέση αποτελούν οι 11χρονοι, όπου το ποσοστό στην Ελλάδα (14,9%) είναι αρκετά χαμηλότερο συγκριτικά με το αντίστοιχο του προγράμματος HBSC (22,8%).

Οι μαθητές ρωτήθηκαν για τη πίεση που νιώθουν από τη δουλειά που έχουν να κάνουν για το σχολείο.

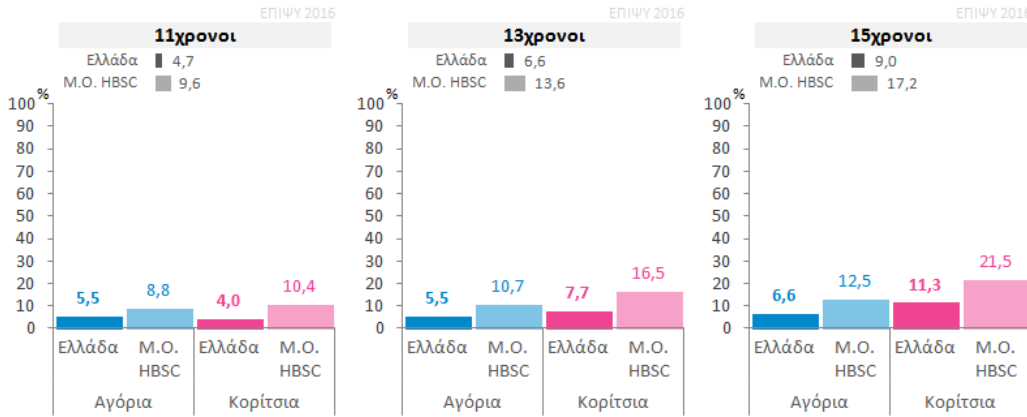
Επέλεξαν μία απάντηση από «Καθόλου» έως «Πολύ».

Υγεία

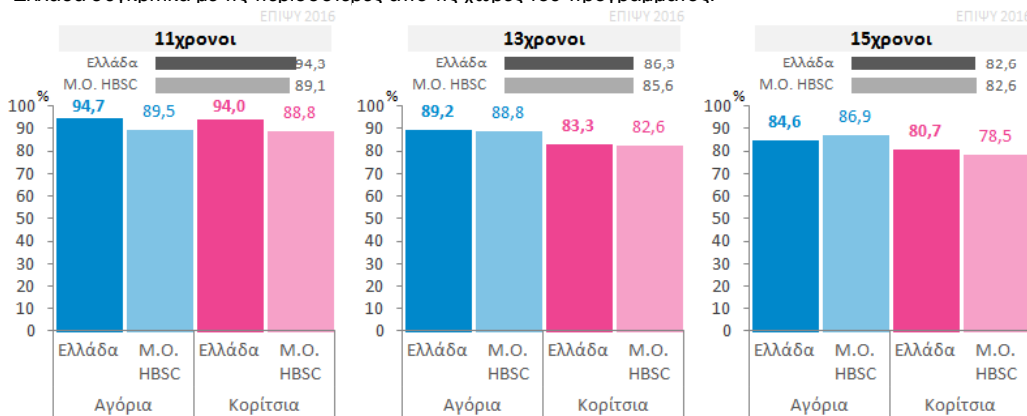
Κατάσταση υγείας: μέτρια ή κακή («κακή»)

Σε υποδιπλάσιο ποσοστό –το 4^ο χαμηλότερο– (6,8%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο σύνολο των χωρών του προγράμματος HBSC (13,5%) αναφέρουν ότι η υγεία τους είναι κακή. Η διαφορά αυτή είναι ορατή και στα δύο φύλα και στις τρεις ηλικιακές ομάδες. Εμφανίζεται σημαντική συσχέτιση με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας –μόνο στα αγόρια– με το ποσοστό να είναι υψηλότερο στο χαμηλότερο οικονομικό επίπεδο. Ωστόσο, η διαφορά του ποσοστού των αγοριών, που αναφέρουν πως η υγεία τους είναι κακή, μεταξύ των οικονομικών επιπέδων είναι χαμηλότερη συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες του προγράμματος.

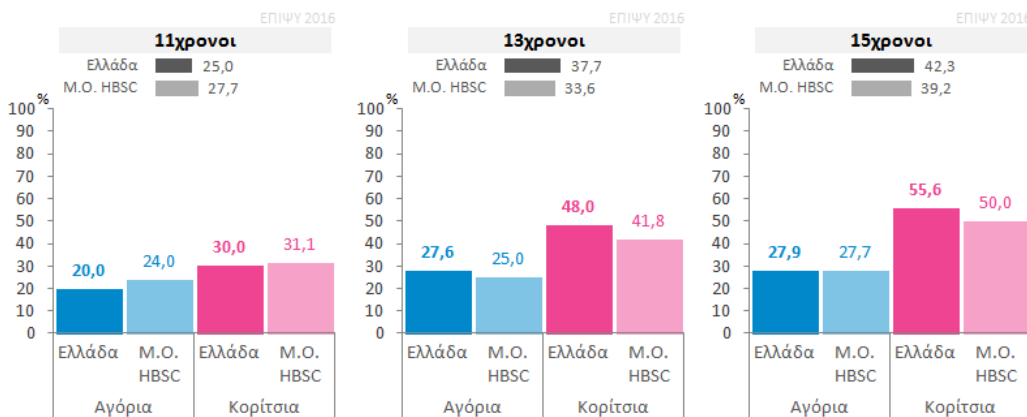
Κανανοποίηση από τη ζωή: 6-10 («υψηλή ικανοποίηση»)

Σε παρόμοια ποσοστά οι έφηβοι στην Ελλάδα (87,7%) και στο σύνολο των χωρών του προγράμματος HBSC (85,8%) αναφέρουν ότι είναι ικανοποιημένοι από τη ζωή τους. Εξαιρέση αποτελούν οι 11χρονοι, στους οποίους η χώρα μας έχει το 2^ο υψηλότερο ποσοστό στο πρόγραμμα HBSC. Παρατηρείται σημαντική συσχέτιση της ικανοποίησης από τη ζωή με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας –και στα δύο φύλα– με το ποσοστό να αυξάνεται από το χαμηλότερο στο υψηλότερο οικονομικό επίπεδο. Ωστόσο, οι διαφοροποιήσεις στην ικανοποίηση από τη ζωή μεταξύ των οικονομικών επιπέδων είναι μικρότερες στην Ελλάδα συγκριτικά με τις περισσότερες από τις χώρες του προγράμματος.

Ψυχοσωματικά συμπτώματα: τουλάχιστον 2 συμπτώματα, τουλάχιστον δύο φορές την εβδομάδα

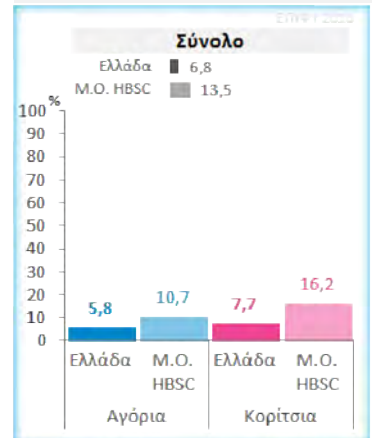
Σε παρόμοια ποσοστά οι έφηβοι στην Ελλάδα (35,0%) και στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (33,6%) αναφέρουν πολλαπλά ψυχοσωματικά συμπτώματα. Ωστόσο, η Ελλάδα εμφανίζει ελαφρώς υψηλότερα ποσοστά στις μεγαλύτερες ηλικίες (13 και 15 ετών), κυρίως στα κορίτσια, συγκριτικά με τα αντίστοιχα ποσοστά του προγράμματος HBSC. Αναφορικά με τη συσχέτιση με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, η Ελλάδα βρίσκεται στη μειονότητα (1/3) των χωρών του προγράμματος, στις οποίες η συσχέτιση είναι μη σημαντική.

Αυτοαντίληψη υγείας

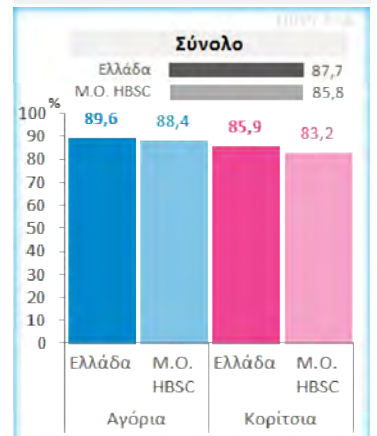
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πώς αξιολογούν την υγεία τους.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Πολύ καλή» έως «Κακή».

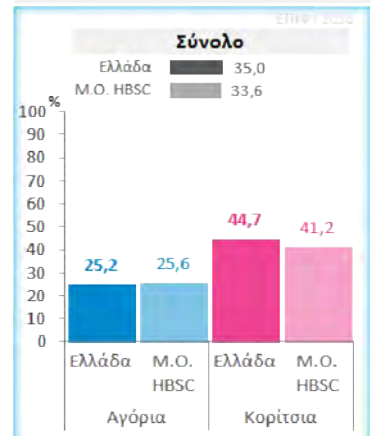
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο ικανοποιημένοι αισθάνονται από τη ζωή τους

Επέλεξαν μία απάντηση από «0=Ζω τη χειρότερη δυνατή ζωή» έως «10=Ζω την καλύτερη δυνατή ζωή».

Οι μαθητές ρωτήθηκαν για τη συχνότητα με την οποία ένιωσαν κάποια συμπτώματα (8 συνολικά), κατά τους τελευταίους 6 μήνες.

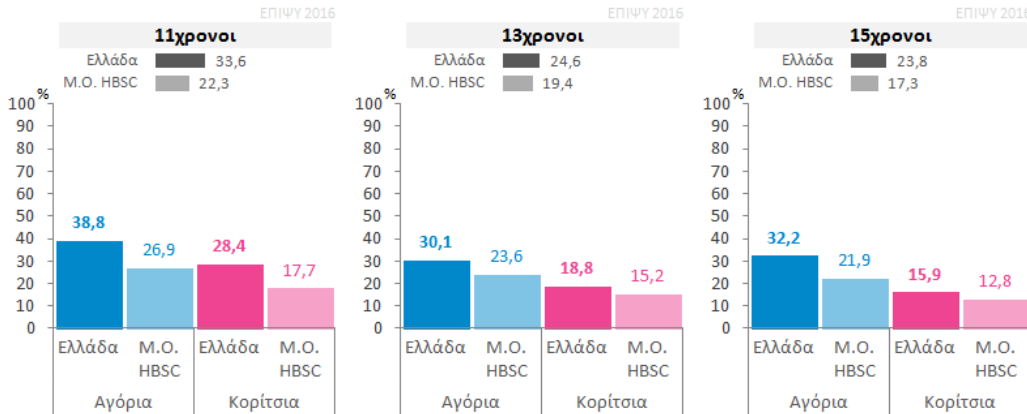
Επέλεξαν μία απάντηση, για κάθε σύμπτωμα, από «Σχεδόν κάθε μέρα» έως «Σπάνια ή ποτέ».

Υγεία

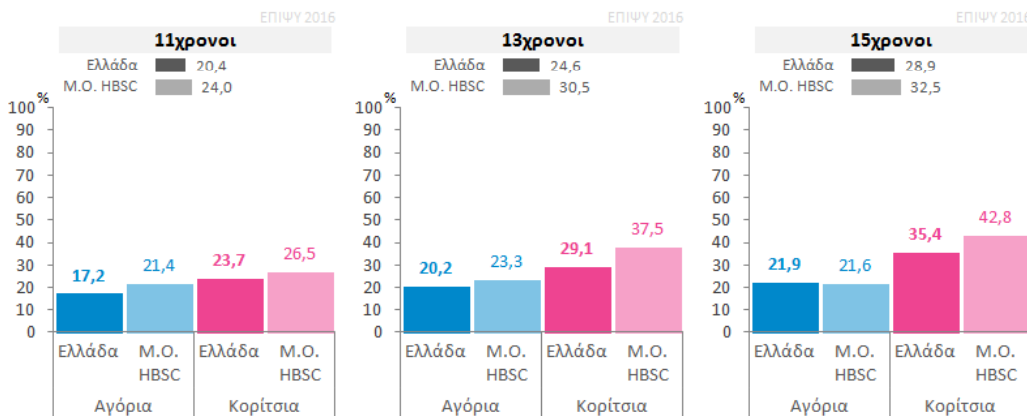
Υπέρβαροι/Παχύσαρκοι

Σε πολύ υψηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (27,2%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (19,5%) είναι υπέρβαροι ή παχύσαρκοι, κατατάσσοντας τη χώρα μας στην 4^η υψηλότερη θέση. Η διαφορά αυτή καταγράφεται τόσο στα δύο φύλα όσο και στις 3 ηλικίες, είναι ωστόσο εντονότερη μεταξύ των αγοριών και μεταξύ των 11χρονων, όπου η Ελλάδα έχει το 2^ο υψηλότερο ποσοστό (33,6% έναντι 22,3% για το μέσο όρο των 11χρονων στο πρόγραμμα HBSC). Σε αντίθεση με την πλειονότητα (3/4) των χωρών, στην Ελλάδα δεν παρατηρείται σημαντική συσχέτιση της παχυσαρκίας με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας.

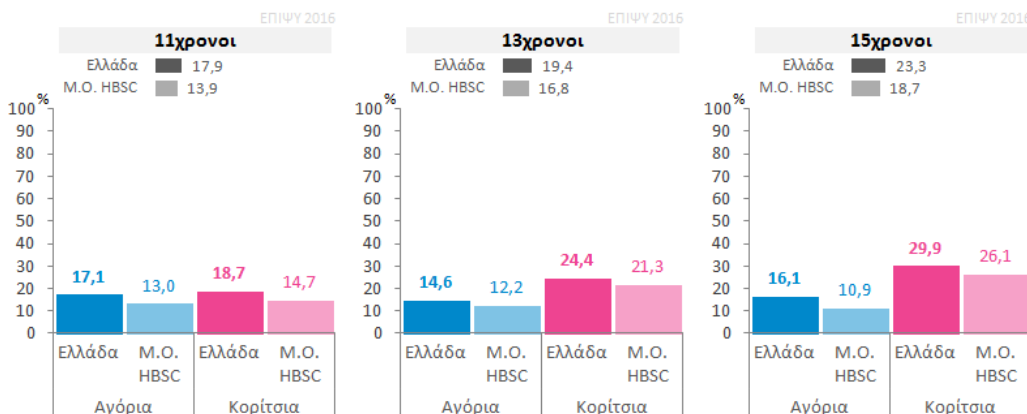
Αντίληψη σώματος: παχύ ή πολύ παχύ («παχύ»)

Σε χαμηλότερο ποσοστό οι έφηβοι στην Ελλάδα (24,6%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (29,1%) θεωρούν το σώμα τους «παχύ». Η διαφορά αυτή είναι ορατή και στα δύο φύλα και στις τρεις ηλικίες –εξαιρέση αποτελούν τα 15χρονα αγόρια όπου το ποσοστό της Ελλάδας είναι παρόμοιο με το μέσο όρο των 15χρονων αγοριών του προγράμματος HBSC. Συνολικά, και κυρίως στους 13χρονους, η Ελλάδα κατέχει το 6^ο χαμηλότερο ποσοστό εφήβων που θεωρούν το σώμα τους «παχύ».

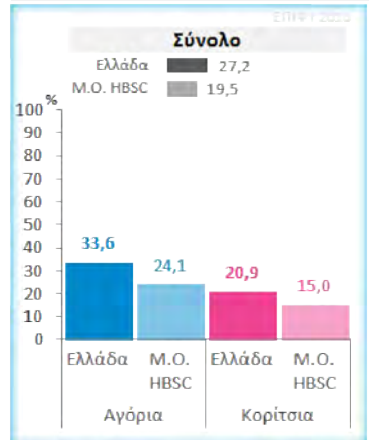
Σε δίαιτα

Σε υψηλότερο ποσοστό (20,2%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (16,5%) απαντούν ότι κάνουν δίαιτα ή κάτι άλλο για να χάσουν βάρος. Η διαφορά αυτή παρατηρείται τόσο στα δύο φύλα όσο και στις τρεις ηλικιακές ομάδες. Μάλιστα, το αντίστοιχο ποσοστό για τους 11χρονους είναι το 6^ο υψηλότερο μεταξύ των 42 χωρών του προγράμματος HBSC.

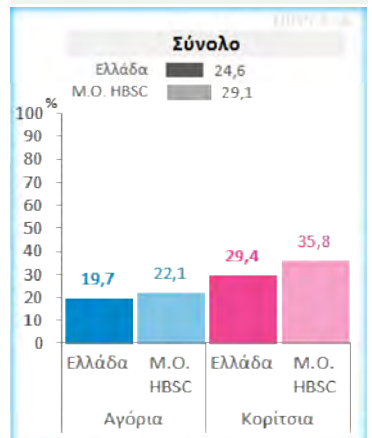

Σώμα

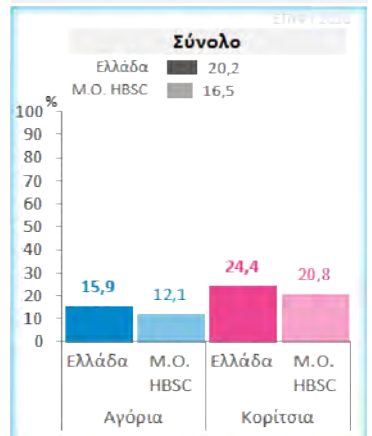
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το ύψος και το βάρος τους. Από τον υπολογισμό του Δείκτη Μάζας Σώματος κατηγοριοποιήθηκαν ως «Παχύσαρκοι», «Υπέρβαροι», «Με φυσιολογικό βάρος», «Λιποβαρείς».

Οι μαθητές ρωτήθηκαν για την εικόνα που έχουν για το σώμα τους. Επέλεξαν μία απάντηση από «Πολύ αδύνατο» έως «Πολύ παχύ».

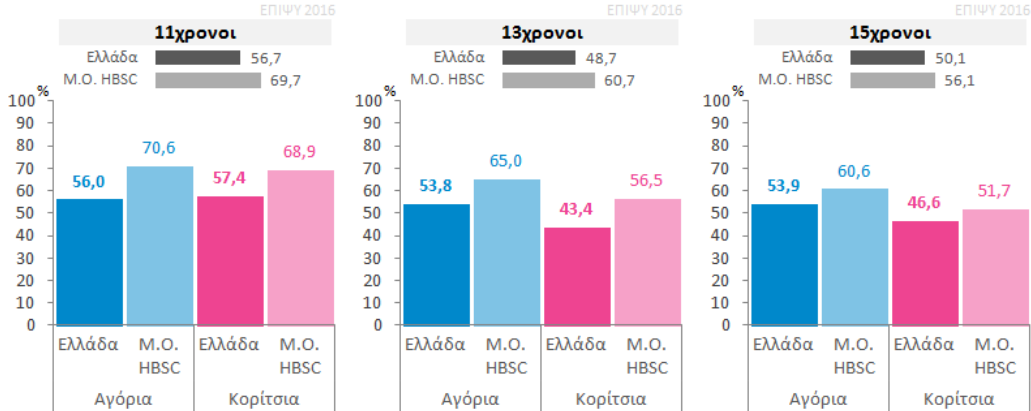
Οι μαθητές ρωτήθηκαν αν κάνουν δίαιτα ή κάτι άλλο για απώλεια βάρους (την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας). Επέλεξαν μία απάντηση μεταξύ «Οχι, το βάρος μου είναι κανονικό», «Οχι, αλλά θα έπρεπε να χάσω λίγο βάρος», «Οχι, πρέπει να πάρω λίγο βάρος» και «Ναι».

Συνήθειες που σχετίζονται με την υγεία

Πρωινό γεύμα: και τις 5 ημέρες του σχολείου

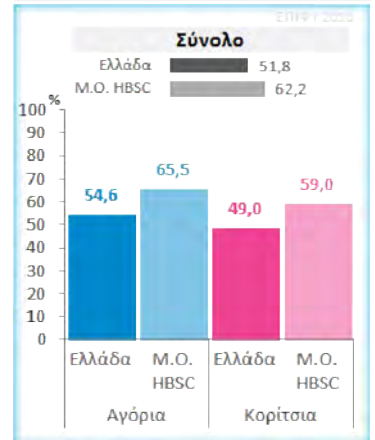
Σε πολύ χαμηλότερο ποσοστό (51,8%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (62,2%) απαντούν ότι λαμβάνουν πρωινό καθημερινά, τις ημέρες του σχολείου. Η διαφορά αυτή παρατηρείται και στα δύο φύλα όσο και στις τρεις ηλικιακές ομάδες, ωστόσο είναι μικρότερη στην ηλικία των 15 ετών. Μεταξύ των 11- και 13-χρονων, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 5^η χαμηλότερη θέση ανάμεσα στις 42 χώρες του προγράμματος HBSC. Παρατηρείται σημαντική συσχέτιση –μόνο στα αγόρια– με το οικονομικό επίπεδο, με το ποσοστό να αυξάνεται από το χαμηλό στο υψηλό οικονομικό επίπεδο. Ωστόσο, η συσχέτιση αυτή είναι μικρότερη συγκριτικά με τις περισσότερες χώρες του προγράμματος HBSC.

Διατροφή

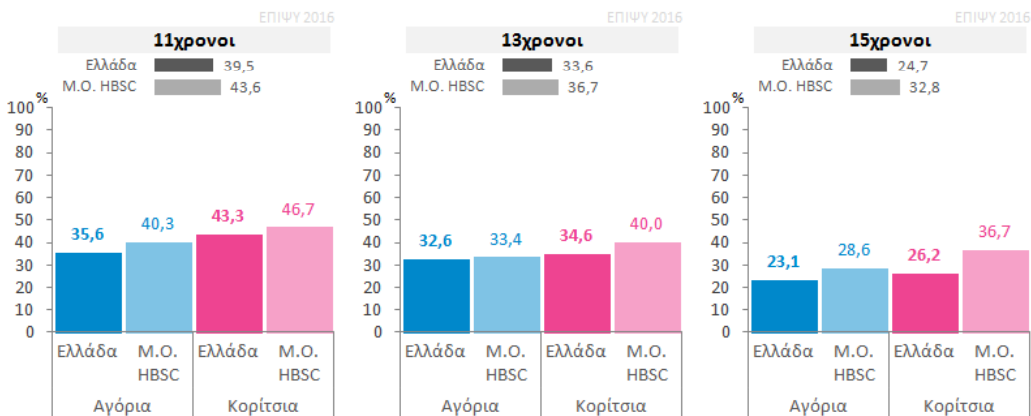
Οι μαθητές ρωτήθηκαν πόσες, από τις ημέρες που έχουν σχολείο (καθημερινές), τρώνε πρωινό.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Δεν τρώω ποτέ πρωινό τις καθημερινές» έως «Και τις 5 μέρες».

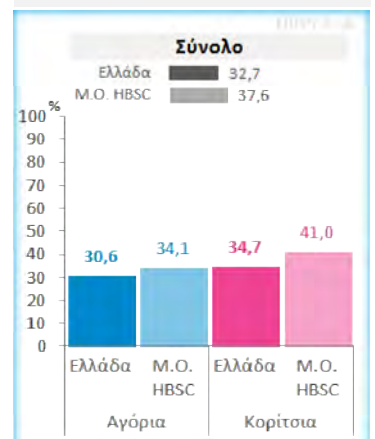
Φρούτα: Μια φορά την ημέρα, κάθε μέρα ή περισσότερο από μια φορά, κάθε μέρα (καθημερινά)

Σε χαμηλότερο ποσοστό (32,7%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (37,6%) απαντούν ότι καταναλώνουν φρούτα καθημερινά. Η διαφορά αυτή είναι ορατή και στα δύο φύλα και στις τρεις ηλικίες, και είναι εντονότερη στα 15χρονα κορίτσια, όπου η Ελλάδα έχει το 3^ο χαμηλότερο ποσοστό. Παρατηρείται σημαντική συσχέτιση –μόνο στα αγόρια– με το οικονομικό επίπεδο, με το ποσοστό να αυξάνεται από το χαμηλό στο υψηλό οικονομικό επίπεδο. Ωστόσο, η συσχέτιση αυτή είναι μικρότερη συγκριτικά με τις περισσότερες χώρες του προγράμματος HBSC.

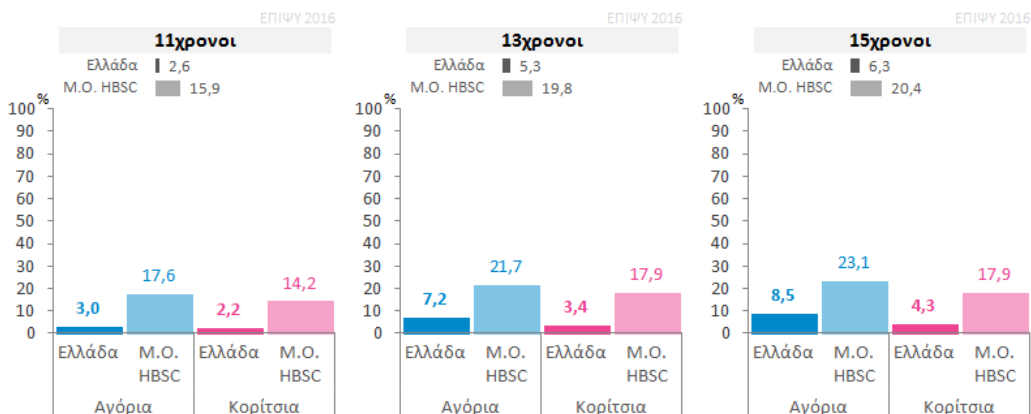
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο συχνά καταναλώνουν φρούτα.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Ποτέ» έως «Περισσότερο από μια φορά, κάθε μέρα».

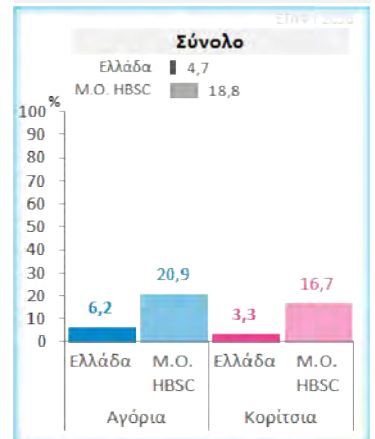
Αναψυκτικά: Μια φορά την ημέρα, κάθε μέρα ή περισσότερο από μια φορά, κάθε μέρα (καθημερινά)

Σε σχεδόν υποτετραπλάσιο ποσοστό (4,7%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (18,8%) απαντούν ότι καταναλώνουν αναψυκτικά που περιέχουν ζάχαρη σε καθημερινή βάση. Η διαφορά αυτή καταγράφεται και στα δύο φύλα, και στις τρεις ηλικιακές ομάδες –ελαφρώς μειωμένη στους 15χρονους. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 3^η χαμηλότερη θέση κατανάλωσης αναψυκτικών, ανάμεσα στις 42 χώρες του προγράμματος HBSC. Επίσης, έχει τη χαμηλότερη –και μη σημαντική– συσχέτιση με το οικονομικό επίπεδο της οικογένειας.

Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο συχνά καταναλώνουν αναψυκτικά, που περιέχουν ζάχαρη.

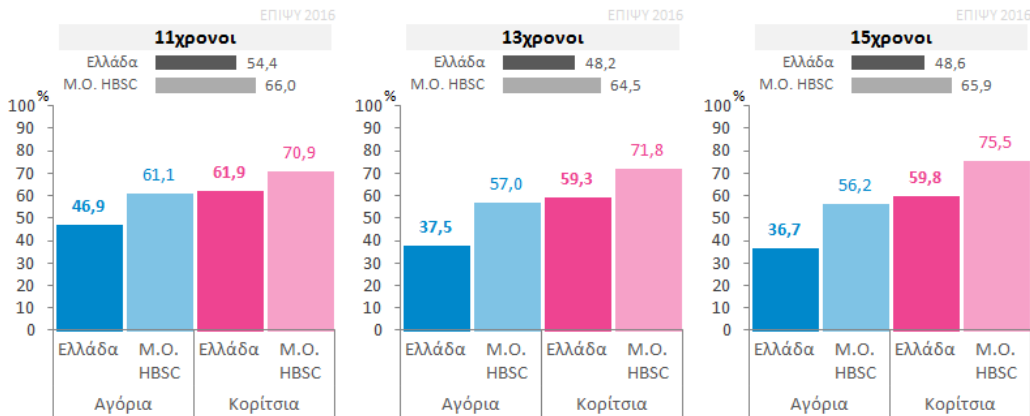
Επέλεξαν μία απάντηση από «Ποτέ» έως «Περισσότερο από μια φορά, κάθε μέρα».

Συνήθειες που σχετίζονται με την υγεία

Βούρτσισμα δοντιών: περισσότερο από μία φορά την ημέρα

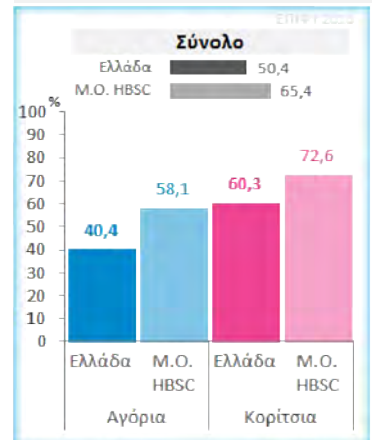
Σε χαμηλότερο ποσοστό –το 5^ο χαμηλότερο– (50,4%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (65,4%) απαντούν ότι βουρτσίζουν τα δόντια τους περισσότερο από μία φορά την ημέρα. Η διαφορά αυτή καταγράφεται και στα δύο φύλα και στις τρεις ηλικίες, είναι ωστόσο εντονότερη στα αγόρια και στους 13- και 15χρονους εφήβους. Σημαντική συσχέτιση παρατηρείται με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, με το ποσοστό (και στα δύο φύλα) να αυξάνεται από τη χειρότερη στην καλύτερη οικονομική κατάσταση.

Στοματική υγεία

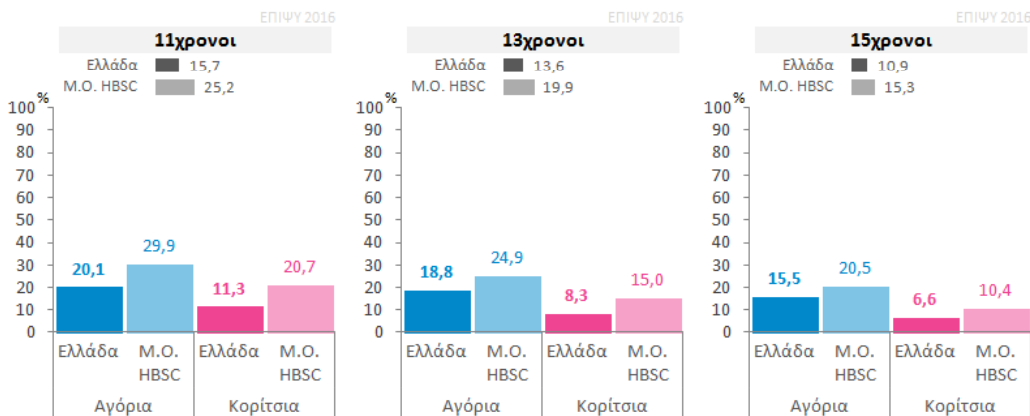
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο συχνά βουρτσίζουν τα δόντια τους.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Ποτέ» έως «Περισσότερο από μία φορά την ημέρα».

Φυσική δραστηριότητα: 7 ημέρες (καθημερινά)

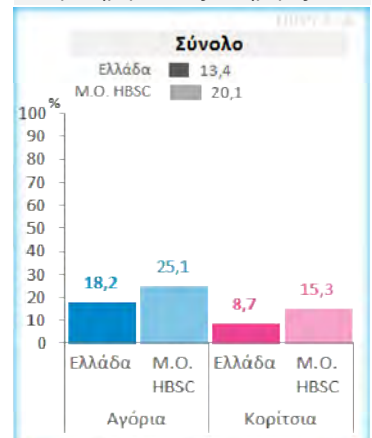
Σε χαμηλότερο ποσοστό –το 4^ο χαμηλότερο– (13,4%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (20,1%) αναφέρουν καθημερινή φυσική δραστηριότητα. Η διαφορά αυτή καταγράφεται και στα δύο φύλα και στις τρεις ηλικίες, ωστόσο είναι εντονότερη στα κορίτσια και στους 11χρονους. Σημαντική συσχέτιση παρατηρείται –μόνο στα αγόρια– με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, με το ποσοστό να αυξάνεται από το χαμηλό στο υψηλό οικονομικό επίπεδο. Ωστόσο, η συσχέτιση αυτή είναι μικρότερη συγκριτικά με την πλειονότητα των χωρών του προγράμματος HBSC.

Άσκηση

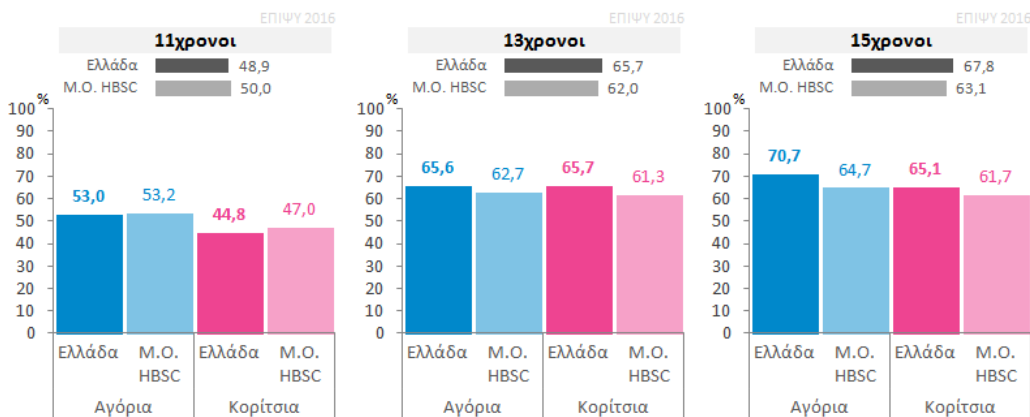
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσες μέρες την εβδομάδα κάνουν κάποια φυσική δραστηριότητα για τουλάχιστον 60 λεπτά (αθροιστικά).

Επέλεξαν μία απάντηση από «Καμία ημέρα» έως «7 ημέρες».

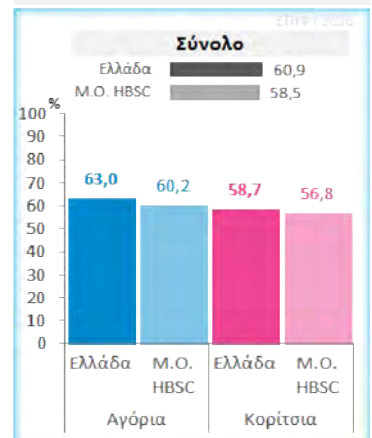
Τηλεόραση: τουλάχιστον 2 ώρες την ημέρα

Σε ελαφρώς υψηλότερο ποσοστό (60,9%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (58,5%) αναφέρουν ότι βλέπουν τηλεόραση για τουλάχιστον δύο ώρες καθημερινά. Η διαφορά αυτή καταγράφεται και στα δύο φύλα και στις μεγαλύτερες ηλικίες, είναι όμως αντίστροφη –με μικρή διαφορά– στους 11χρονους. Αναφορικά με τη συσχέτιση με το οικονομικό επίπεδο της οικογένειας, η Ελλάδα ανήκει στο ήμισυ των χωρών του προγράμματος HBSC με χαμηλή και μη σημαντική συσχέτιση.

Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσες ώρες την ημέρα βλέπουν τηλεόραση (ή βίντεο σε άλλη οθόνη/κονσόλα).

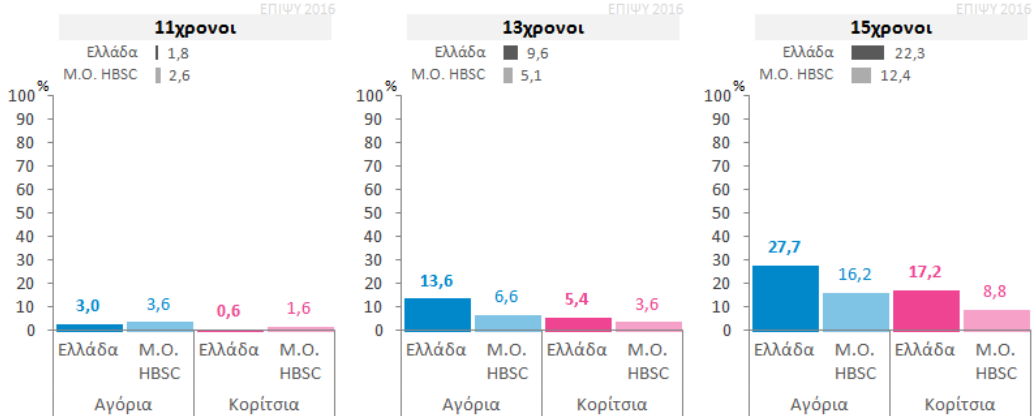
Επέλεξαν μία απάντηση από «Καθόλου» έως «7 ή περισσότερες ώρες την ημέρα».

Συμπεριφορές κινδύνου

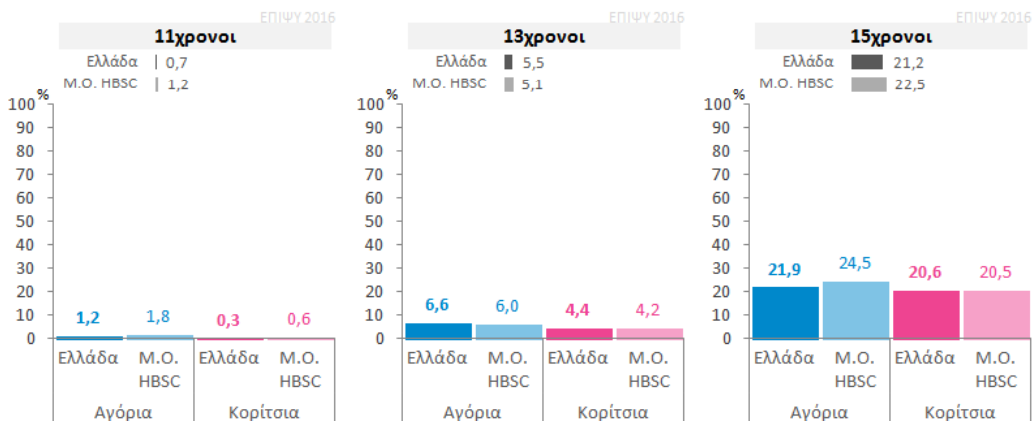
Κατανάλωση αλκοόλ: Κάθε εβδομάδα ή κάθε μέρα τουλάχιστον ένα είδος ποτού (εβδομαδιαία)

Σε πολύ υψηλότερο ποσοστό –το 5^ο υψηλότερο– (11,0%) οι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους εφήβους στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (6,9%) αναφέρουν ότι καταναλώνουν οινοπνευματώδη ποτά σε εβδομαδιαία βάση. Η διαφορά αυτή παρατηρείται και στα δύο φύλα, αλλά μόνο στις ηλικίες των 13 και 15 ετών, όπου η Ελλάδα έχει σχεδόν διπλάσια ποσοστά από τα αντίστοιχα του προγράμματος HBSC. Σημαντική συσχέτιση παρατηρείται με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, με το ποσοστό να αυξάνεται από την χειρότερη στην καλύτερη οικονομική κατάσταση. Η συσχέτιση αυτή είναι εντονότερη στην Ελλάδα –κυρίως στα αγόρια– συγκριτικά με την πλειονότητα των χωρών του προγράμματος HBSC.

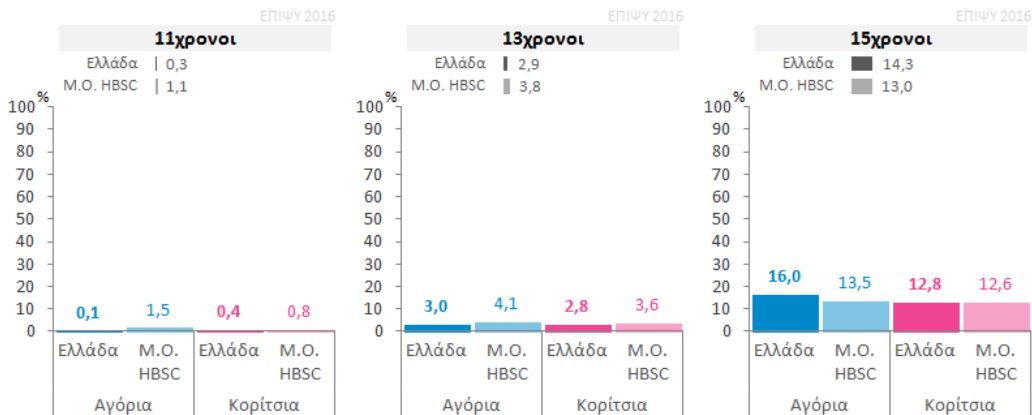
Μέθη: 2 ή περισσότερες φορές

Σε παρόμοια ποσοστά οι έφηβοι στην Ελλάδα (9,0%) και στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (9,5%) αναφέρουν ότι έχουν μεθύσει τουλάχιστον 2 φορές στη ζωή τους. Η σχέση αυτή ισχύει και στα δύο φύλα και στις τρεις ηλικίες. Αναφορικά με τη συσχέτιση με το οικονομικό επίπεδο της οικογένειας, η Ελλάδα συγκαταλέγεται στο 1/3 των χωρών όπου η μέθη αναφέρεται σε υψηλότερο ποσοστό στο υψηλό οικονομικό επίπεδο, χωρίς ωστόσο η συσχέτιση αυτή να είναι σημαντική.

Κάπνισμα: τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα ή κάθε μέρα (εβδομαδιαία)

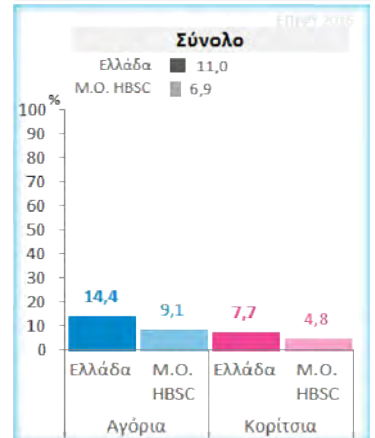
Σε παρόμοια ποσοστά οι έφηβοι στην Ελλάδα (5,7%) και στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (6,0%) αναφέρουν ότι καπνίζουν τουλάχιστον εβδομαδιαία. Με την αύξηση της ηλικίας η σχέση αυτή διαφοροποιείται: στους 11χρονους η Ελλάδα έχει υποτριπλάσιο ποσοστό (0,3%) συγκριτικά με το αντίστοιχο του προγράμματος HBSC (1,1%), στους 13χρονους το ποσοστό της Ελλάδας παραμένει χαμηλότερο, ενώ στους 15χρονους η κατάσταση αντιστρέφεται με τους εφήβους –κυρίως τα αγόρια– στην Ελλάδα να αναφέρουν ότι καπνίζουν σε ελαφρώς υψηλότερο ποσοστό.

Χρήση Ουσιών

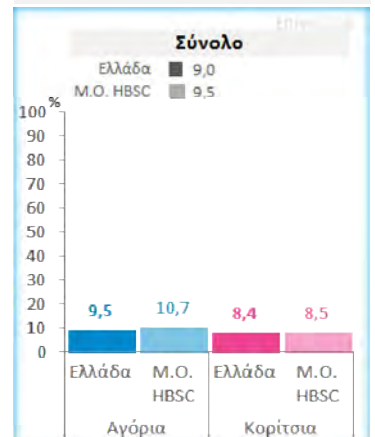
Οι μαθητές ρωτήθηκαν πόσο συχνά πίνουν οινοπνευματώδη ποτά, ανά είδος ποτού.

Επέλεξαν μία απάντηση, για κάθε είδος ποτού, από «Κάθε μέρα» έως «Ποτέ».

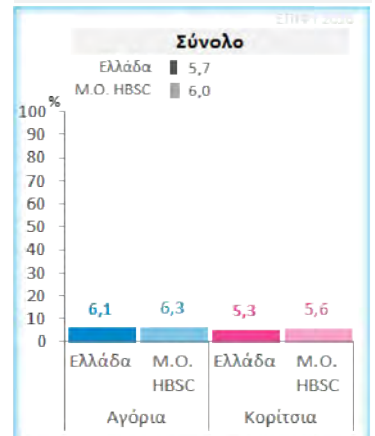
Οι μαθητές ρωτήθηκαν αν έχουν μεθύσει ποτέ στη ζωή τους.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Ποτέ» έως «Περισσότερες από 10 φορές».

Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο συχνά καπνίζουν τσιγάρα (κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας).

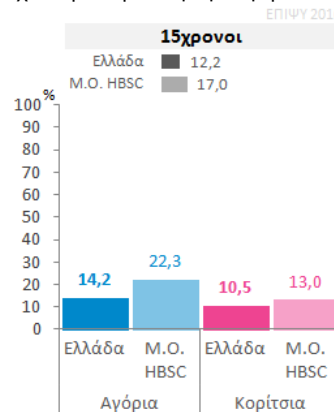
Επέλεξαν μία απάντηση από «Κάθε μέρα» έως «Ποτέ».

Συμπεριφορές κινδύνου

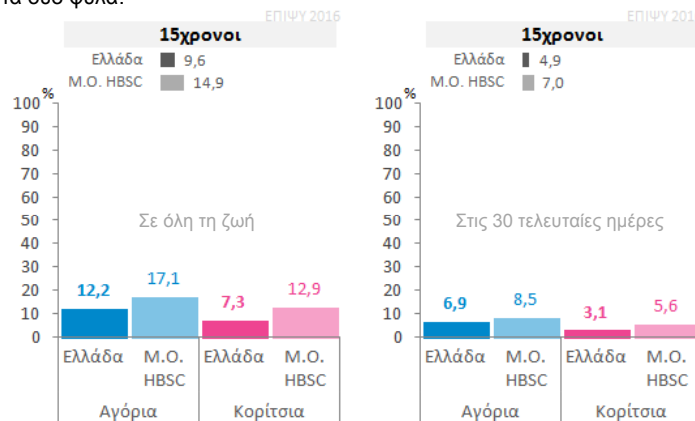
Έναρξη καπνίσματος: 13 ετών ή νωρίτερα

Σε χαμηλότερο ποσοστό (12,2%) οι 15χρονοι έφηβοι στην Ελλάδα συγκριτικά με τους συνομήλικούς τους στο πρόγραμμα HBSC συνολικά (17,0%) απαντούν ότι έχουν καπνίσει το πρώτο τους τσιγάρο σε ηλικία 13 ετών ή νωρίτερα. Η διαφορά αυτή είναι εντονότερη μεταξύ των 15χρονων αγοριών. Αναφορικά με τη συσχέτιση με το οικονομικό επίπεδο της οικογένειας, η Ελλάδα ανήκει στα 2/3 των χωρών του προγράμματος HBSC στις οποίες δεν παρατηρείται σημαντική συσχέτιση· μάλιστα στη χώρα μας η συσχέτιση αυτή είναι μικρότερη συγκριτικά με την πλειονότητα των χωρών του προγράμματος.

Κάνναβη: τουλάχιστον μια φορά/ημέρα σε όλη τη ζωή και στις 30 τελευταίες ημέρες

Σε χαμηλότερα ποσοστά οι 15χρονοι έφηβοι στην Ελλάδα (9,6%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC (14,9%) αναφέρουν χρήση κάνναβης τουλάχιστον μία φορά/μέρα στη ζωή τους. Ομοίως, σε χαμηλότερα ποσοστά οι 15χρονοι στην Ελλάδα (4,9%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC (7,0%) αναφέρουν χρήση κάνναβης τουλάχιστον μία φορά/μέρα τις τελευταίες 30 ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της έρευνας. Οι διαφορές αυτές παρατηρούνται και στα δύο φύλα.

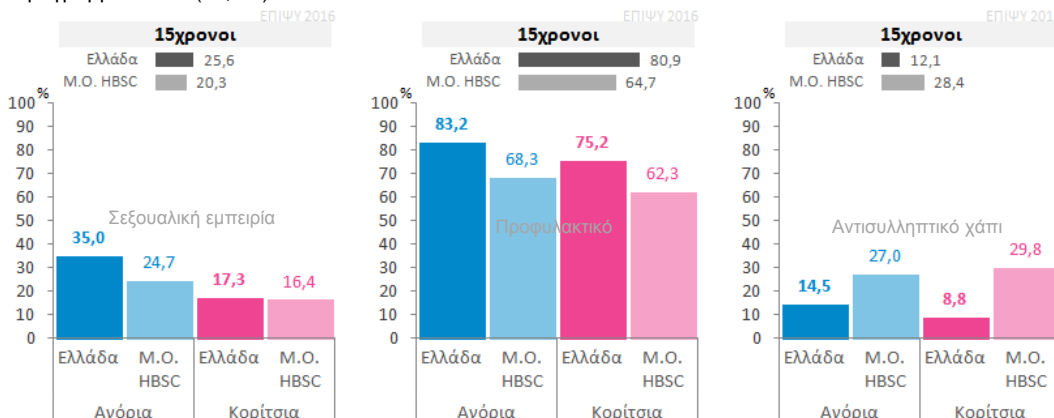

Σεξουαλική εμπειρία

Σε υψηλότερο ποσοστό οι 15χρονοι έφηβοι στην Ελλάδα (35,0%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (20,3%) αναφέρουν ότι είχαν τουλάχιστον μία ολοκληρωμένη σεξουαλική επαφή στη ζωή τους, με τη διαφορά αυτή να αφορά κυρίως τα αγόρια. Η Ελλάδα κατέχει το 6^ο υψηλότερο ποσοστό, για το σύνολο του δείγματος, και το 4^ο μεταξύ των αγοριών. Αναφορικά με τη συσχέτιση με το οικονομικό επίπεδο της οικογένειας, η Ελλάδα εμφανίζει από τις χαμηλότερες, και μη σημαντική, συσχέτιση.

Προφύλαξη: χρήση προφυλακτικού ή αντισυλληπτικού χαπιού

Μεταξύ των 15χρονων που αναφέρουν σεξουαλική εμπειρία, η Ελλάδα έχει το 2ο υψηλότερο ποσοστό (80,9%) εφήβων που αναφέρουν χρήση προφυλακτικού κατά την τελευταία σεξουαλική επαφή· το αντίστοιχο ποσοστό στο πρόγραμμα HBSC συνολικά είναι 64,7%. Ωστόσο, χρήση αντισυλληπτικού χαπιού αναφέρουν σε υποδιπλάσιο ποσοστό (12,1%) οι 15χρονοι στην Ελλάδα σε σύγκριση με τους συνομήλικούς τους στο πρόγραμμα HBSC (28,4%).

Χρήση ουσιών

Οι μαθητές ρωτήθηκαν για την ηλικία που κάπνισαν το πρώτο τους τσιγάρο.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Ποτέ» έως «16 ετών ή αργότερα».

Οι 15χρονοι μαθητές, μόνο, ρωτήθηκαν για το πόσο συχνά έκαναν χρήση κάνναβης στη ζωή τους και τις τελευταίες 30 ημέρες.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Ποτέ» έως «30 φορές/ημέρες ή περισσότερο».

Σεξ

Οι 15χρονοι μαθητές, μόνο, ρωτήθηκαν εάν είχαν ποτέ ολοκληρωμένη σεξουαλική επαφή.

Επέλεξαν μία απάντηση μεταξύ «Ναι» και «Όχι».

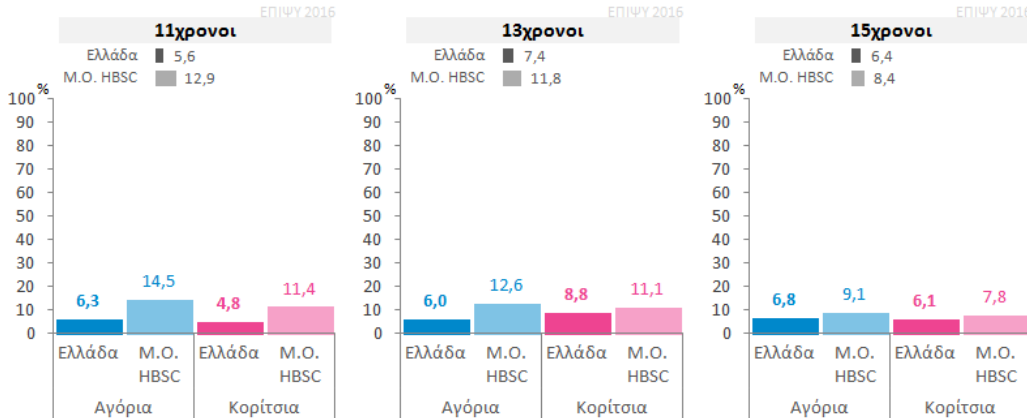
Οι 15χρονοι μαθητές που απάντησαν ότι είχαν ολοκληρωμένη σεξουαλική επαφή ρωτήθηκαν για το εάν χρησιμοποίησαν οι ίδιοι/ες ή ο/η σύντροφός τους προφυλακτικό και αντισυλληπτικό χάπι την τελευταία φορά που είχαν σεξουαλική επαφή.

Επέλεξαν μία απάντηση, σε κάθε ερώτηση, μεταξύ «Ναι», «Όχι» και «Δεν ξέρω».

Συμπεριφορές κινδύνου

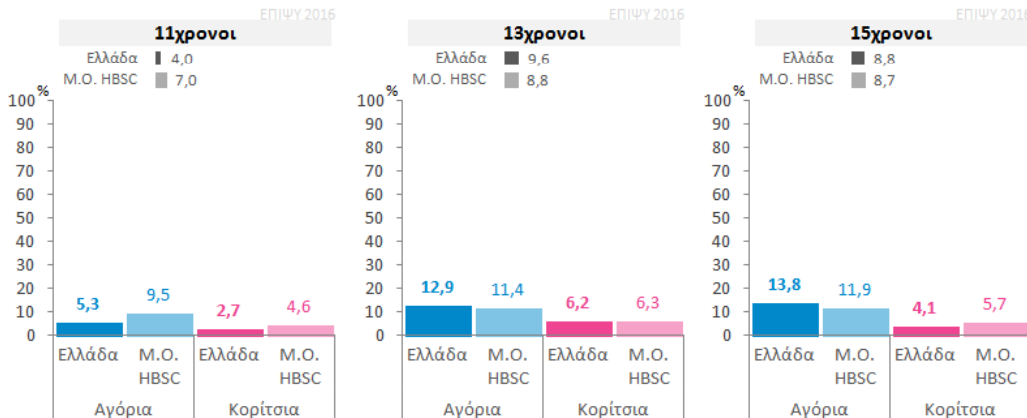
Θύμα: τουλάχιστον δύο φορές το μήνα, κατά το τελευταίο δίμηνο

Σε πολύ χαμηλότερο ποσοστό (6,5%) οι έφηβοι στην Ελλάδα σε σύγκριση με το πρόγραμμα HBSC συνολικά (11,0%) αναφέρουν ότι υπέστησαν ενοχλητικό πείραγμα ή εκφοβισμό κατά τους τελευταίους 2 μήνες. Η διαφορά αυτή ισχύει και για τα δύο φύλα και τις τρεις ηλικίες, μειώνεται ωστόσο με την ηλικία των εφήβων. Μεταξύ των 11χρονων, η Ελλάδα κατέχει το 3^ο χαμηλότερο ποσοστό. Δεν παρατηρείται σημαντική συσχέτιση με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας στην Ελλάδα, και η χώρα μας ανήκει στο 1/3 των χωρών του προγράμματος HBSC με τη χαμηλότερη συσχέτιση.

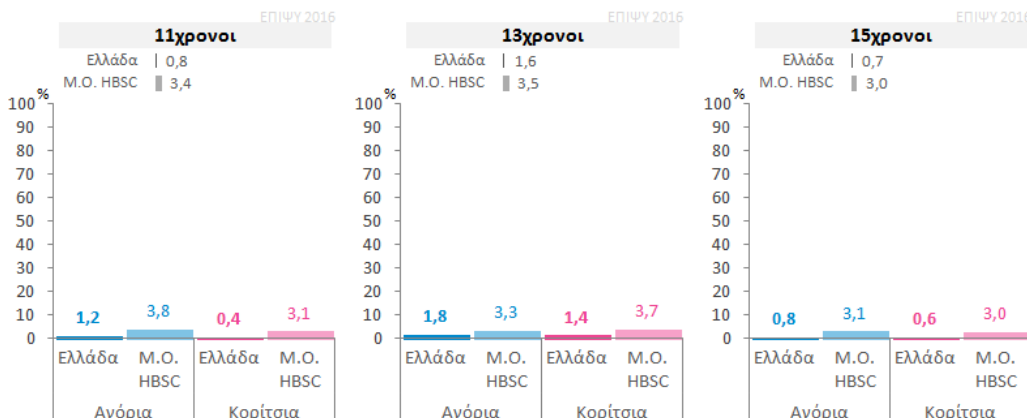
Θύτης: τουλάχιστον δύο φορές το μήνα, κατά το τελευταίο δίμηνο

Σε παρόμοια ποσοστά οι έφηβοι στην Ελλάδα (7,5%) και στο πρόγραμμα HBSC (8,2%) αναφέρουν ότι συμμετείχαν οι ίδιοι/-ες σε ενοχλητικό πείραγμα ή εκφοβισμό κάποιου άλλου μαθητή, κατά το τελευταίο δίμηνο. Στην ηλικία των 11 ετών το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο στην Ελλάδα (4,0%) συγκριτικά με το πρόγραμμα HBSC (7,0%). Εμφανίζεται σημαντική συσχέτιση –μόνο στα αγόρια– με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, με το ποσοστό να αυξάνεται από τη χειρότερη στην καλύτερη οικονομική κατάσταση. Η συσχέτιση αυτή, στα αγόρια, είναι η 2^η υψηλότερη μεταξύ των χωρών του προγράμματος HBSC.

Ηλεκτρονικό θύμα: τουλάχιστον δύο φορές το μήνα, κατά το τελευταίο δίμηνο

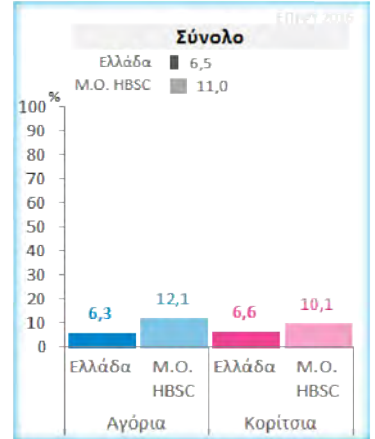
Στο χαμηλότερο ποσοστό (1,1%) μεταξύ 41 χωρών του προγράμματος HBSC (3,3%) αναφέρουν οι έφηβοι στην Ελλάδα ότι τους έκαναν ενοχλητικό πείραγμα ή τους εκφόβισαν μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων στο κινητό ή στο διαδίκτυο κατά τους τελευταίους 2 μήνες. Η κατάταξη της Ελλάδας στην τελευταία θέση ισχύει για τα κορίτσια και για τους 11- και 15χρονους, ενώ στα αγόρια και στους 13χρονους η Ελλάδα έχει το 4^ο χαμηλότερο ποσοστό μεταξύ των χωρών του προγράμματος HBSC.

Εκφοβισμός

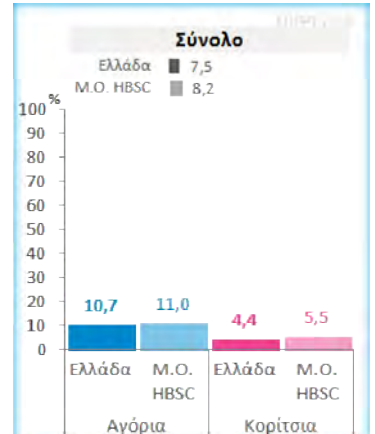
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσες φορές τους έκαναν ενοχλητικό πείραγμα ή τους εκφόβισαν κατά τους τελευταίους 2 μήνες.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Ποτέ» έως «Αρκετές φορές την εβδομάδα».

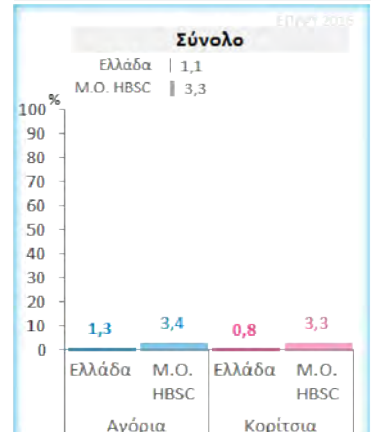
Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσες φορές συμμετείχαν οι ίδιοι/-ες σε ενοχλητικό πείραγμα ή εκφοβισμό κάποιου άλλου μαθητή, κατά τους τελευταίους 2 μήνες.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Ποτέ» έως «Αρκετές φορές την εβδομάδα».

Οι μαθητές ρωτήθηκαν πόσες φορές δέχθηκαν ενοχλητικό πείραγμα ή εκφοβισμό μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων στο κινητό ή στο διαδίκτυο κατά το τελευταίο δίμηνο.

Επέλεξαν μία απάντηση από «Ποτέ» έως «Αρκετές φορές την εβδομάδα».

Κοινωνικοδημογραφικό προφίλ των μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα HBSC / WHO του 2013/14

Στην διακρατική έρευνα HBSC / WHO του 2013/14 συμμετείχαν συνολικά 219.460 μαθητές, εκ των οποίων σε ποσοστό 50.7% ήταν κορίτσια (50.2% στην Ελλάδα) (Πίνακας 1). Η μέση οικονομική κατάσταση¹ των μαθητών που συμμετείχαν στην διακρατική έρευνα υπολογίστηκε βάσει ειδικής κλίμακας του ερωτηματολογίου και η μέση τιμή της υπολογίστηκε στο 60. Η μέση οικονομική κατάσταση κυμάνθηκε μεταξύ 38 (Αλβανία) και 76 (Λουξεμβούργο), με την αντίστοιχη μέση τιμή για την Ελλάδα να υπολογίζεται στο 51. Το 74% των μαθητών της διακρατικής έρευνας ανέφεραν ότι ζουν και με τους δύο βιολογικούς γονείς. Τα ποσοστά των μαθητών που ζουν και με τους δύο βιολογικούς γονείς κυμάνθηκαν μεταξύ 93% (Αλβανία) και 52 (Γροιλανδία), με την αντίστοιχη τιμή για την Ελλάδα να υπολογίζεται στο 84%. Σε ποσοστό 22% οι μαθητές της διακρατικής έρευνας ανέφεραν αλλοδαπή εθνικότητα (1^{ης} ή 2^{ης} γενιάς). Το ποσοστό αλλοδαπής εθνικότητας κυμάνθηκε μεταξύ 4% (Βουλγαρία) και 67% (Λουξεμβούργο), με το αντίστοιχο ποσοστό για την Ελλάδα να υπολογίζεται στο 23%.

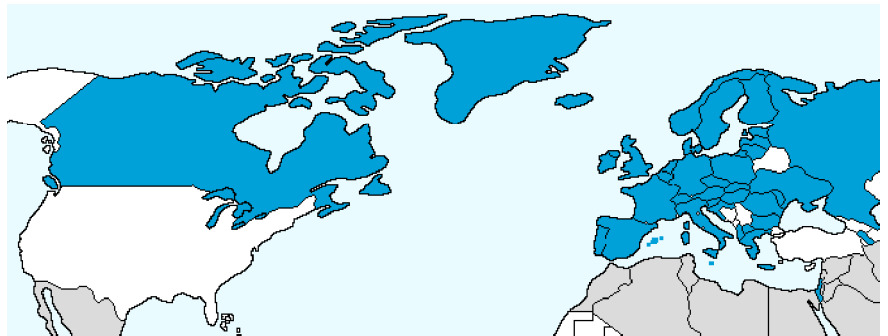
¹ Το οικονομικό επίπεδο της οικογένειας των εφήβων προκύπτει από τις απαντήσεις τους στην Κλίμακα Οικονομικής Ευμάρειας της Οικογένειας (Family Affluence Scale-FAS). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη FAS: Torsheim, T., Cavallo, F., Levin, K. A., Schnohr, C., Mazur, J., Niclasen, B., ... & FAS Development Study Group. (2015). Psychometric Validation of the Revised Family Affluence Scale: a Latent Variable Approach. *Child Indicators Research*, 1-14.

Πίνακας 1. Μαθητές που συμμετείχαν στην διακρατική και στην ελληνική έρευνα HBSC / WHO του 2013/14, στο σύνολο, ανά ηλικία και φύλο

	Σύνολο χωρών ή περιοχών HBSC / WHO (N=42)		Ελλάδα	
	N	%	N	%
Μαθητές	219 460		4 141	
11χρονοι	70 293	32,0	1 357	32,8
13χρονοι	75 385	34,4	1 436	34,7
15χρονοι	71 941	33,6	1 320	32,5
Αγόρια	108 161	49,3	2 064	49,8
Κορίτσια	111 299	50,7	2 077	50,2

Χώρες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα HBSC/WHO το 2013/14

Αγγλία	Ιταλία	Σκωτία
Αλβανία	Καναδάς	Σλοβακία
Αρμενία	Κροατία	Σλοβενία
Αυστρία	Λετονία	Σουηδία
Βέλγιο (Φλαμ. – Γαλ.)	Λιθουανία	Τσεχική Δημοκρατία
Βουλγαρία	Λουξεμβούργο	Φινλανδία
Γαλλία	Μάλτα	
Γερμανία	Νορβηγία	
Γροιλανδία	Ολλανδία	
Δανία	Ουαλία	
Δημοκρατία της Μολδαβίας	Ουγγαρία	
Ελβετία	Ουκρανία	
Ελλάδα	Πολωνία	
Εσθονία	Πορτογαλία	
Ιρλανδία	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	
Ισλανδία	Ρουμανία	
Ισπανία	Ρωσική Ομοσπονδία	
Ισραήλ		

Ταυτότητα έρευνας

Η «Πανελλήνια έρευνα για τις συμπεριφορές που συνδέονται με την υγεία των εφήβων μαθητών» διεξάγεται στο πλαίσιο του διεθνούς προγράμματος «Health Behaviour in School-Aged Children» το οποίο τελεί υπό την αιγίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (HBSC / WHO, www.hbsc.org). Η έρευνα επαναλαμβάνεται ανά τετραετία παρέχοντας πολύτιμες πληροφορίες για τον τρόπο ζωής των εφήβων και τους κινδύνους που απειλούν την υγεία τους. Στη χώρα μας η έρευνα υλοποιείται από το ΕΠΙΨΥ από το 1998 με την επιστημονική ευθύνη της Ομοτ. Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Α. Κοκκέβη. Οι πληροφορίες αυτές κατευθύνουν τις πολιτικές πρόληψης των κρατών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Στην διακρατική έρευνα HBSC / WHO του 2013/14 συμμετείχαν συνολικά 219.460 μαθητές (50.7% κορίτσια) από 42 χώρες ή περιοχές της Ευρώπης και της Β. Αμερικής. Οι χώρες συμμετείχαν με αντιπροσωπευτικά δείγματα 11χρονων (μέση ηλικία 11,6 έτη), 13χρονων (μέση ηλικία 13,5 έτη) και 15χρονων (μέση ηλικία 15, έτη) μαθητών. Στην χώρα μας, στην έρευνα του 2013/14 συμμετείχε πανελλήνιο αντιπροσωπευτικό δείγμα 4.141 μαθητών από 245 σχολικές μονάδες (Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια). Οι μαθητές συμπλήρωσαν ανώνυμο ερωτηματολόγιο που χορηγήθηκε μέσα στις τάξεις τους. Στις περισσότερες χώρες, η χορήγηση των ερωτηματολογίων έγινε κατά το πρώτο εξάμηνο του 2014· η Αγγλία και η Ολλανδία ξεκίνησε τη συλλογή των στοιχείων το Σεπτέμβριο του 2013 και η Νορβηγία την ολοκλήρωσε τον Ιανουάριο του 2015. Στην Ελλάδα η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2014 και βασίστηκε στη μερική οικονομική ενίσχυση από τη UNICEF και στην εθελοντική συμβολή μελών και φοιτητών ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας.

Η ηλεκτρονική πρόσβαση των ευρημάτων είναι εφικτή μέσω των ιστοσελίδων www.epipsi.gr (ελληνικά δεδομένα) και www.hbsc.org (διακρατικά δεδομένα)

Για βιβλιογραφική αναφορά:

Κοκκέβη Α., Φωτίου Α., Καναβού Ε., Σταύρου Μ. Οι εφηβοί στην Ελλάδα και στις 42 χώρες του προγράμματος HBSC/WHO: ομοιότητες και διαφορές. Σειρά θεματικών τευχών: Έφηβοι, Συμπεριφορές & Υγεία. Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής. Αθήνα, 2016.

Kokkevi, A., Fotiou, A., Kanavou, E., Stavrou, M. Adolescents in Greece and in the 42 countries of the HBSC/WHO study: similarities and differences. Series of Short Reports: Adolescents, Behaviours & Health. University Mental Health Research Institute. Athens, 2016

Πληροφορίες:

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής
Τ.Θ. 66517 | Παπάγου | Αθήνα
Τηλ.: 210.61.70.014 | Φαξ: 210.65.37.273 | URL: www.epipsi.gr